

Eesti "liitus" euroimpeeriumiga

Konservatiivne Rahvaerakond (EKRE) korraldas 30. augustil Toompea lossi ees meelevalduse Eesti liitumise vastu Euroopa Stabiilsusmehhanismiga (ESM). Üritusel astus teiste hulgas üles EKRE juhatuse liige Martin Helme, kes jagab oma seisukohti ka Kesknädala lugejatega.

MARTIN HELME, eurovastane

Absoluutselt kõigile peaks olema selge, et see, mis toimus Toompea saalis, on absurdne.

Mõistusevarjutus

Seal on mõistusevarjutus. Seal ei mõelda enam samades kategooriates, milles tavalised inimesed. Kui aastal 1940 astus vale ja pettusega kokku pandud Riigivolikogu Nõukogude Liidu koosseisu ning veidi vähem kui aasta varem olid meie president, kaitseväge juhataja ja valitsus leppinud baaside lepinguga, nõustades meie iseseisvusest loobuma, siis neil oli vähemalt olemas vabandus: Eesti piiride taga seisid tankid, kahurid ja lennukid, mida meie vaenlane oleks kõhklematult kasutanud. Neil oli vabandus, sest nad lootsid, et hoiavad hullema ära.

Ma ei näe praegu Eesti piiridel tanke, lennukuid ja kahureid, mis sunniks meie parlamenti ja valitsust samaväärseid otsuseid langetama nagu 1939. või 1940. aastal.

Me anname ära oma maksukogumisõiguse, maksuraha, eelarve koostamise õiguse, oma põhiseaduse kehtimise, oma võimaluse majanduslikuks jõukuseks järgmistes põlvkondades. Sest see võlg on nii hiigelsuur, et lähiajalgi ei ole lootust vähendada näiteks makse majanduse elavdamiseks või võimalust ise otsustada, kuhu korjatud maksuraha suunata. See otsus, mis langetati, lõpetab meie põhiseaduse kehtimise – niipalju kui ta üldse veel kehtis. Nüüd on viimased räbalad läinud.

Probleemid eurosse sisse programmeeritud

Eurokriis ei ole tekkinud ootamatult. Targad pead – majandusteadlased, poliitikud, ajakirjanikud – juhtisid juba 1990-ndatel, kui eurot alles plaaniti kasutusele võtta, tähelepanu sellele, et euro on eluvõimetu valuuta. Tal on nii palju vigu ja probleeme sisse programmeeritud, et ta ei saagi kunagi toimima hakata. Sellest hoolimata lükati kõik vastuväited, hoiatused ja argumendid kõrvale.

Loe edasi lk 4-5

TEHTIAJALUGU: Osa rahvast protestis Toompea lossi platsil, teine osa hääletas Toompea lossis. Tulemus – protestijate häält, nagu Eestis tavaks, keegi kuulda ei võta, ja hääletustulemused jagunesid: 59 poolt, 34 vastu, 1 erapooletu. Poolt olid IRL, Reform ja kaheksa sotsi – Sven Mikser, Andres Anvelt, Mart Meri, Indrek Saar, Eiki Nestor, Jevgeni Ossinovski, Jaak Allik ja Rannar Vassiljev. Kümme sotsi hääletasid vastu. Kusjuures, kui seis oli 50 poolt ja hääletamise lõpuni jäi vaid mõni sekund, ilmus tabloole 51, ja kohe lisandusid juurde sotsid – ilmselgelt ootas SDE kaalukausi kaldumist! Keskfraktsiooni liikmed hääletasid enamuses vastu, kusjuures mitte ükski keskerakondlane ESM-i poolt ei hääletanud. Igor Gräzinil (Reform) ja Juku-Kalle Raidil (IRL) lubati samuti vastu hääletada. Tõnis Lukas (IRL) jäi erapooletuks.

Võlaorjuse vastu aitab ainult ühisrinne

Kesknädal avaldas 1. augustil juuresolevast Ellen Browni pikemast kirjutisest lühikokkuvõtte, mille sai portaalist *De Civitate*. Seoses suve ja puhkustega jäi see informeeriv kirjutis aga meie lugejate seas üsna tähelepanuta. Pidasime seega just nüüd, pärast ESM-iga ühinemist (Riigikogu hääletaga 59 poolt : 34 vastu) vajalikuks avaldada Browni kirjutis täielikult, et eestlased ikkagi täpselt teaks, mis see ESM õigupoolest on (ja millest meie ametlik Eesti ei räägi). Mõtelda ei ole kunagi hilja!

ESM ehk lugu sellest, kuidas Goldman & Sachs vallutas Euroopa

Ellen Brown, 19.07.2012

Goldman & Sachs* kavandatud riigipööre, mis Ameerika Ühendriikides ebaõnnestus, on Euroopas peagi teoks saamas – st asutamisel on maksumaksjate rahadega tagatud püsiv, pöördumatu

ja ümberlukkamatu päästefond pankadele.

2008. aasta septembris õnnestus Henry Paulsonil, endisel Goldman & Sachsi juhatuse esimehel, USA Kongressilt välja nõuda 700 miljardi USA dollarini ulatuv pankade päästepakett. Ent eesmärgi saavutamiseks oli Paulson sunnitud kasutama äärmuslikku lunimisstrateegiat, mis hõlmas endas ähvar-

dusi maailma rahandussüsteemi kokkukukkumisest kuni riikliku sõjaseisukorra kuulutamiseni. Mis peamine – nimetatud abipakett kujutas endast ühekordset meedet. Paulsoni katse luua USA-s pankade päästmiseks püsiv organ (nn TARP – *Troubled Asset Relief Program*) pörkas Kongressi vastuseisule ning oli määratud läbi kukkuma.

2011. aasta detsembris õnnestus Euroopa Keskpanga presidendil Mario Draghil, endisel Goldman & Sachsi Euroopa divisjoni asepresidendil, ilma kelleltki luba küsimata heaks kiita 500 miljardi euronni ulatuv Euroopa pankade päästepakett. Nimetatud sammule järgnes eurosooni rahandusministrite vastu ööd aset leidnud kohtumine 2012. aasta jaa-

nuaris. Üksnes minimaalset meediakajastust leidnud kohtumisel võeti vastu otsus asutada Euroopa Stabiilsusmehhanismi (ESM) nime kandev alaline päästefond. Põhimõtteliselt on ESM institutsioon, mille võimuses on asetada eurosooni liikmesriikide valitsustele piiramatu võlakohustus. Seega kujutab ESM endast süsteemi, millega liitunud riikide maksumaksjatel lasub ühepoolne kohustus teha ESM-ile väljamakseid, ja seda niipea, kui ESM-i bürokraadid seda tarvilikuks arvavad.

Esmapilgul tundub, nagu oleks Euroopa pankurite riigipööre õnnestunud ilma sisulise vastupanuta. Lõppude lõpuks toetavad ESM-i nii eurosooni riikide valitsused ja

nende võlausaldajad kui ka "turg", ja kõik selle nimel, et rahaturgudel võiks jätkuda riigivõla ostmine. Võlausaldajate nõudmiste rahuldamiseks ei ole ükski ohver liiga suur, sest kus võiks veel leiduda raha, et finantseerida eurosooni liikmesriikide rüsumise võlgu? Ent alternatiiv pankade võlaorjusele on tõepoolest olemas. Kuid enne alternatiivi formuleerimist on meil vaja kõigepealt mõista, miks ESM-i lepingu läbisurumine kujutab endast sisuliselt Euroopa Keskpanga vaikset ülevõtmist Goldman & Sachsi poolt.

ESM-i varjukülge ESM on alaline päästefond, mis on mõeldud asendama ajutise iseloomuga Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF)

ja Euroopa Finantsstabiilsusmehhanismi (EFSM), ning seda niipea, kui ESM-i aluslepe on ratifitseeritud liikmesriikide poolt, mille kapitali sissemaksed ületavad 90% fondi kogumahust – miski, mis peaks eeldatavasti juhtuma 2012. aasta juulis. [Kasutatakse tulevikuvormi, kuna see artikkel avaldati esmalt 2012. aasta aprillis. – Tõlkija märkus.]

Algselt 2011. aastal saksa keeles Youtube'is ilmunud video pealkirjaga "The shocking truth of the pending EU collapse!" (Šokeeriv tõde peatselt saabuvast Euroopa Liidu kollapsist) paljastab ESM-i olemuse piisava selgusega, õigustamaks videos sisalduva tsiteerimist alljärgnevas.

Loe edasi lk 5

Juhtkiri

Unenägu nagu elu

PEEP PÕDDER
Jõgeva haigla peaarst

Ühel ööl ärkasin hirmuhigis, painajaliku unenäo peale. Ei saanud alul arugi, mis selles unenäos mind hirmutas, kuid siis tabasin õudusega – unenägu oli täpselt nagu elu.

Olin sõjaväes ja kaevasin hauda, oi vabandust! – auku, nagu meie peaminister väidab aegade algusest alates ikka sõjaväes tehtud olevat. Munder oli mul imelik. Kiivri asemel fooliumist mütsike ja üle öla märss mingite tundmatute seemnetega, mida aga eriti süüa ei julgenud. Nimelt polnud ma kindel, ega need seemnekeseid mind veelgi paksemaks nuuma – sissetulek (mis päris kopsakas) ei oleks võimaldanud mul haigekassale enam suuremat “ülekaalulisuse maksu” tasuda.

Hauaserval istus Vene tsaar Peeter Esimene, kes just käis Keskaigekassas ametlikul visiidil – kogemusi vahetamas, kuidas õige tehnikaga ka oma bojaaridel vatsad üle mõõta. Krahv Orlov ja eriti vürst Menšikov olevat viimasel ajal sageli haiged, küll vaevavat neid ülesõõmisest tingitud maovoolmed ja lupjumisest tekkinud rinnapigistust. Haigekassale jäi visiiti meenutama kullatud küünarpuu, millega habemeid üle mõõta – üleval pikkus ja kohe selle all maksu suurus. Täiesti kasutatav meiegi tingimustes, rahaühik oli vaid veidi imelik – poltinnik (*poolerublane – Toim.*).

Peeter oli viisakas inimene, meie “kloostriisse” oma seadustega ei tahtnud trügida, ja küsis minult poolihääli: kes see kiilakas seal Toompeal ühes aias pidevalt mingist ESM-ist karjub – otse nagu hüüdjä hää körbes? Talle tulnud jooksurõivastes “kasnatšei” (*kassameister – Toim.*) Jürgen vastu ning öelnud, et ärge pangu tähele, see on õiguskantsler; kunagi oli täiesti normaalne advokaat, nüüd on koerapöörirohtu söönud. Peeter soovitanud tagasihoidlikult: kui tal mõni kantsler hulluks peaks minema, paneks teise kuskile kaugemasse kubermangu kuberneriks, mitte ei jäta pealinna teistele naeruks vaadata, inimene ju ikkagi teenetega. Juri (saksapäraselt Jürgen) aga rühmanud vastu: “Kõik kohad täis, peab veel ootama. Varsti saab Jõgeval riigigümnaasium valmis, paneme sinna direktoriks.”

Väljamaiseid eksperte liikus linna peal ringi teisigi. Minuga sarnaselt haigekassa suurenenud maksukoormuse all ägav (ikka see ülekaalulisuse maks!) Politseiameti peadirektor oli nõuandjaks kutsunud Bruce Willise ja Steven Segali, sest oma rahva hirmutamise sellega, et napsisena autoroolis istumise või kiiruseületamise puhul viiakse pätid arestimajja, ei andvat mingit efekti. Nagu hane selga vesi oli ka kuue kannatanuga lõppenud näitliku autotagaajamise organiseerimine keset linna. Kolm mõlkis autot, kuus patsienti arstide käes (ikka haigekassa raha eest!). Ja selle asemel, et usinaid korraldajaid kiita, ähvardab haigekassa politseid koormata eraldi maksuga, nn lollusemaksuga. Hollywoodi märulimehed lubasid aga lahkelt, et „Palgasõdurid III“ filmitakse Tallinna tänavatel, siis saavat linna rahvas näha sellist kuulirahet ja tagaajamist, et edaspidi vaid roomates ringi liigub.

Veel Kõrgemas Politseiametis toimus rahvusvaheline kongress, kus peatekannetega esinesid Richard Sorge, Mata Hari ning korraks vangimajast välja toodud meie oma Herman Simm. Viimase ettekanne kaitseministri kaotsiläinud portfelli teemal võeti vastu üldise heakskiidu ja tunnustusega. Sorge ettekanne pealtkuulamistehnikate arengust viimase 70 aasta jooksul päädis praktiliste nõuannetega, kuidas pealt kuulata Edgar Savisaare sissearutelusid oma teise Minaga. Nõrgima esituse tegi aga “makaroniõigijast” (s.t. itaallasest) endine New Yorgi linnaape Rudy Giuliani, kes soovalt soovitas põtrade, luikede ja kohaliku loomaliigi toobalite küttemise vahel jälgida, et mõni turbani ja pika habemega mehike pommi Tallinna Kaubamaja alla ei paneks ja Estonian Air ikka lennuväljal, mitte Kaitseministeeriumi katusel maanduks. See üldiselt ei huvitanud kedagi. Kui ma ärgates ahastusega hüüdsin: “Jumal, Sa näed ja ei karista!”, kuulsin nagu ilmsi vastuseks: “Kurat, ega mina ka kõike ei jõua – kui ei meeldi, mine Soome elama!”

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde	urmi@kesknadal.ee	6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik	indrek@kesknadal.ee	6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim	tiit@kesknadal.ee	6 274 573

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Keskerakondlased pärivad aru Eesti kodanike kuritegudest välismaal

Riigikogu Keskerakonna fraktsioon esitas justiitsminister Kristen Michalile arupärimise seoses Eesti kodanike kuritegudega välismaal, pidades eelkõige silmas endise mõjuka kaitsepolitseiniku Indrek Põdra juhtumit. Arupärimises nenditakse, et 15. augustil jõudis Eesti avalikkuseni erinevate meediakanalite vahendusel uudis, milles kirjeldati, kuidas Moskva Panga endine president Andrei Borodin saatis Venemaa prokuratuurile palve uurida informatsiooni, mille kohaselt pank andis altkäemaksu Eesti kaitsepolitsei endisele ametnikule Indrek Põdrale. Arupärimise üle andnud Riigikogu liige Priit Toobal (*pildil*) ütles, et prokuratuuril on kohustus kuriteotunnuste ilmlemisel algatada kriminaalasi, lähtudes ka avalikest allikatest.

„Kahjuks puuduvad andmed selle kohta, kas ja kuidas on prokuratuur reageerinud süüdistustele, et kõrge ametnik on võtnud välismaalt altkäemaksu. Soovimegi justiitsministrilt teada, missugune on tavapärase praktika juhtumite korral, kus Eestis kuriteos süüdi mõistetud isikut uuritakse kuriteokahtluses ka välismaal,“ selgitas Toobal. Lisaks ootavad keskerakondlased justiitsministrilt vastust küsimustele, kas Eesti õiguskaitseorganid teevad sellesarnaste juhtumite korral koostööd Vene Föderatsiooni õiguskaitseorganitega? Kas prokuratuur on alustanud Indrek Põdra juhtumite uute faktide osas kriminaalmenetlust ja kas vastab tõele, et Põdraga seotud kohtumenetluses sõnniti prokuratuuriga kokkulepe prominentsete isikute kaitseks?

Tallinn küsib rahva arvamust Mustpeade maja kohta

Tallinna linnavolikogu on otsustanud välja selgitada tallinlaste arvamust Mustpeade maja säilitamise kohta avaliku kultuuriobjektina. Linnavolinik Kaie Kõrb (*pildil*) ütles, et see hoone on meie ühine kultuuriväärus ja et linn on Mustpeade maja korras hoidnud ja renoveerinud, kultuurisündmuste arv selles on mitmekordistunud. Kõrb tõdes, et kultuuriinimesed ja loomeliidud tunnevad suurt muret Mustpeade maja saatuse pärast. 1991. aastal esitas Mustpeade vennaskond (*Bruderschaft der Schwarzenhäupter aus Reval*) Pikas tänavas asuva neile kuulunud vara, Mustpeade maja hoonetekompleksi ja selle juurde kuuluvate kinnistute, tagastamise taotluse. Sellest ajast kestabki vaidlus Mustpeade maja saatuse üle. Ehkki nii linnavolikogu kui ka kohus on otsustanud jätta Mustpeade maja Tallinna linnale, on IRL-i ja Reformierakonna valitsus korduvalt püüdnud seda vennaskonnale tagastada. Tänavu 28. juuni korraldusega jättis valitsus taas rahuldumata linnavolikogu taotluse Mustpeade maja tagastamata jätmiseks, mispeale Tallinna linn pöördus 26. juulil jälle halduskohtusse. Linnaape Edgar Savisaare sõnul on vaidlus Mustpeade maja saatuse üle sama vana kui taastatud Eesti riik ning see on neelanud juba palju rahva raha. „Kui aga valitsuse arvates

aitaks vennaskonna tagasitulek tugevdada ajaloolise hansalinnaku vändit Tallinnast, siis võiks ju kogu linnasüdame kunagiste valdajate vahel ära jagada,“ märkis linnaape. Linnavolikogu peeti sel teemal tuline debatt, milles SDE ja Keskerakond avaldasid toetust seisukohale jätta Mustpeade maja linnale, opositsiooniesindajad arvasid vastupidi. Avo Üprus (IRL) hindas säärast soovi koguni „bolševistlikuks“. Andres Kollist (Keskk) soovitas meenutas, et Mustpeade vennaskond on keskajast pärit kaupmeeste ja sellide ühendus, kuhu praegu kuuluvate ärimeeste arv on suurenenud koos vaidlusega vara tagastamise üle. Kollist soovitas avalikkusele teada anda, kui palju on kulunud rahva raha selle hoonetekompleksi korras- ja tööshoidmiseks. Savisaar ütles, et valitsus on jätnud oma otsuseid tehes välja selgitamata, missugune on avalik huvi Mustpeade maja tuleviku suhtes, ent linnavalitsus on otsustanud nüüd seda teha. Avalikku arvamust saab selgitada meediaanalüüsi, uuringufirmade kaasamise ja toetusallkirjade kogumise kaudu. Viimane variant – allkirjade andmine Mustpeade maja avaliku kultuuriobjektina säilitamise toetuseks – võeti volikogu saalis kohe kasutusse. Tulemus tahetakse välja selgitada aasta lõpuks, teatas linnavolikogu avalike suhete nõunik Ester Šank.

HIIBUSE NÄDAL

HARIDUSE REFORMID KÄIVAD TÄIE HOOGA

Kaitsepolitseil ja prokuratuuril ülesanne Savisaar maha võtta

Uurimisorganid on tõsisel õiguslikus kriisis. Nii kaitsepolitsei kui ka prokuratuur on kaotanud oma iseseisvuse ning on muutunud poliitiliselt juhitavateks.

SIRET KOTKA
Keskerakonna volikogu aseesimees

Ühtede juhtumite puhul pigistatakse silmi kinni, kuid teiste puhul tehakse säästev. Näiteks, nn korruptandist kaitsepolitseinik Indrek Põdra süüasja juures on lahatud vaid selle jääpealset tippu – „rahapesubüroo ametnike ja prokuratuuritegelaste kuritegelike sidemete varjamine nii Eesti kui ka Vene allmaailmas“ (E. Savisaar. Kesknädal 18.07.2012) on silmakirjalikult maha saladud. Sama seis on ka IRL-i idarahaga ehk elamislubade skandaaliga, mis on tänaseks unustusehõlma surutud, ning ennustan, et sama juhtub ka Reformierakonna varjatud rahastamise skandaaliga.

Kapo ja prokuratuur valitsuse löa otsas

Need näited räägivad kindlat keelt sellest, et siseminister Ken-Marti Vaheri vana koolivend ja hea sõber Norman Aas,

ning Raivo Aeg Kaitsepolitseiameti peadirektorina on selgelt tänuvärglased praeguse valitsuskooalitsiooni ees. Teened nõuavad vastuteeneid, sest käsi peseb kätt.

Mida aga tehakse nende inimestega ja erakondadega, kes ei jaga end Eesti riigiks pidava Reformierakonna või Isamaa ja Res Publica Liidu poliitilisi seisukohti? Keskerakondlast Vladimir Panovi solgutati alusetult tervelt viis aastat kohtupingis, mis kõik loomulikult päädis õigeksmõistva kohtuotsusega. Sama tehti ka kunagise Pärnu linna- pea Mart Viisitammega, kes sai samuti õigeks mõistetud.

See kinnitab, et valitsev võimuliit tegeleb juba pikemat aega ja süsteemselt Keskerakonna ning Rahvaliidu hävitamisega, kasutades selleks kaitsepolitseid ja prokuratuuri. Villu Reiljani, Toomas Annuse ja Ester Tuiksoo ehk „maadevahetuse“ juhtumist tunnistas kohtunik Valeri Lõõnik, et teda ähvardati kriminaalasja algatamisega, kui ta teeb positiivse kohtuotsuse, mis näitab, et, olles marionetistanud prokuratuuri ja kapo, on sihikule võetud ka Eesti kohtusüsteemi allutamine.

Peksad Savisaart, saad kindraliks!

Mõelda vaid, et üksnes 500 euro pärast tungisid tervelt 40 kaitsepolitseiametnikku Keskerakonna bürosse ja lootsid, et „kalastamise“ käigus midagi suurt õnge otsa jääb.

Usun, et see oli nii võimuparteidele kui ka kaitsepolitseile endalegi tõeliselt suureks pettumuseks, kui leiti ainult Hannes Rummi kirjavahetus. Täna on 500-eurose annetuse juhtum ametlikult lõpetatud, millest saabki järeldada, et prooviti säästevalt teha. Selleksamale arvamusel on varem viidanud ka Riigikogu reformierakondlasest põhiseaduskomisjoni esimees Rait Maruste: „Massiivne politseiooperatsioon lahja kahtlustuse pinnalt meenutab Valgevenet ja parlamentidiliikmete paberite (arvutite, telefoni) valimatu ärakorjamine on sekkumine sõnavabadusse. Mida iganes ma ei arva Keskerakonnast, ei vabasta see meid demokraatliku õigusrüügi reeglitest ja põhimõtetest.“

SIRET KOTKA:

Kaitsepolitseile ja prokuratuurile on antud selge poliitiline tellimustöö: maksu mis maksab, Savisaar tuleb enne kohalike omavalitsuste valimisi Tallinnas maha võtta.

Reformierakonna ja IRL-i juhtpoliitikud teadsid väga hästi, et kui nad võtavad Rahvaliidult „kuninga“ ehk Villu Reiljani, siis lakkab see partei olemast. Nii on see sisuliselt juhtunudki.

Siseminister Ken-Marti Vaheri vana koolivend ja hea sõber Norman Aas (vasakul), ning Raivo Aeg Kaitsepolitseiameti peadirektorina on selgelt tänuvärglased praeguse valitsuskooalitsiooni ees. Teened nõuavad vastuteeneid, sest käsi peseb kätt.

Foto: Ivvari Vee

Nüüd tahetakse teha sedasama Keskerakonnaga. Olen veendunud, et Edgar Savisaare mõjuagendi-juhtum enne Riigikogu valimisi oli poliitiline tellimustöö ja et see oli justkui juhuste kokkulangevus, et toonane siseminister Marko Pomerants andis sel ajal Kaitsepolitseiameti peadirektorile Raivo Aegile kindrali auastme.

Laim ja vale – prokuratuuri tegelik pale?

Nüüd, kus aasta pärast on tulemas kohalike omavalitsuste valimised, hakatakse jälle katseid tegema Savisaart kohtu alla viia. Selleks kasutab prokuratuur väga alatut meetodit – ametlikus kirjavahetuses välisriikide kolleegidega on nad hakanud kirjutama lausvalet Edgar Savisaare kohta. „Olen

teada saanud, et minu isikut käsitletakse nendes dokumentides „kahtlustatavana“ ja isegi „süüdistatavana“,“ kirjutab Edgar Savisaar 18. juuli Kesknädalas.

Veelgi hullem, prokuratuur hakkab ka Savisaare tervisele ise hinnanguid andma, väites, et ükski pank ei annaks laenu Savisaarele kui nõrga terviseiga inimesele. Seega, prokuratuur koostatakse kirju, mille sisu ei põhine enam faktidel, vaid lausa pahatahtlikel väljamõeldistel ja isegi vales.

Võiks küsida, miks tehakse niisuguseid valeandmetega kirju Savisaare kohta? Ei taha uskuda, et kapol või prokuratuuril oleks mingi isiklik ja haiglaslik viha Savisaare vastu. Neil oleks ju palju targematki teha, kui meeletult raisata maksumaksja miljonid

opositsiooniliidri laimamisele, valesüüdistuste koostamisele ja ebanormaalsele tagakiusamisele. Pigem arvan, et kaitsepolitseile ja prokuratuurile on antud selge poliitiline tellimustöö: maksu mis maksab, aga Savisaar tuleb enne kohalike omavalitsuste valimisi Tallinnas maha võtta. Käsusisuks on Keskerakond samamoodi lammutada nagu tehti Rahvaliiduga. Praegu loodetakse saada Šveitsi prokuratuurist ükskõik milliseid andmeid, mida vaid annaks meelevaletsid siduda Tallinna meeri ja tema tegevusega.

Eesti uurimisorganid on õigusrüügi ja demokraatia reeglitest ning põhimõtetest väga kaugel.

Michal siiski kaalub Norman Aasa ametist vabastamist?

3. juulil tegi Keskerakond Siseministeeriumile ettepaneku vabastada ametist Kaitsepolitseiameti peadirektor Raivo Aeg usalduse kaotamise tõttu, kuna maadevahetuse kohtuasjas leidis esimese astme kohus, et jälitustoimingute läbiviimisega rikuti süüdistatavate põhiõigusi. Ühtlasi tegi Keskerakonna juhatuse justiitsminister Kristen Michalile (pildil) ettepaneku vabastada ametist riigi peaprokurör Norman Aas. Kesknädal kirjutatakse sellest pikemalt 4. juuli lehes.

On selgunud, et siseminister Ken-Marti Vaheri keeldus vastu tulemast Keskerakonna nõudmisele. Ta keeldus ka andmast hinnanguid kaitsepolitsei tegevusele, meenutades, et kohtusüsteem on kolmeastmeline ning et nn maadevahetuse kaasuses ei ole esimese astme kohtu otsus jõustunud, vaid prokurörid on kasutanud apellatsioonioigust ning selle kohtuotsuse vaidlustanud.

Kesknädala meelest oli siseministri reaktsioon igati mõistetav. Kaitsepolitseiameti peadirektor Aeg on IRL-i võimuladvikuga kokku kasvanud, sest teab selle partei hämaratest tegudest nii mõndagi. Aegi lahtilaskmine seaks ohtu IRL-i poliitilise turvalisusele. Aeg on aastaid tegutsenud võimuerakondade ustava abimehena,

kes opositsiooni taga kiusates on eelkõige IRL-i võimu kindlustanud. Eriti naeruväärset kõlab Vaheri viide kohtusüsteemi kolmeastmelisusele – keskerakondlaste Aleksander Raide, Ivo Parbuse ja Elmar

Sepa otse kohtusaalist trellidele tahtmiseks piisas esimese astme kohtu otsusest küll. Minister Michalilt pole Norman Aasa ametisse sobivuse kohta enne lehe trüki minekut Keskerakonnale vastust tulnud, kuigi taotlusõudele vastamise tähtaeg sai täis 24. augustil.

Väidetavalt on vastuse esitamine jäänud toppama Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika asekancleri Kristel Siitam-Nyiri vastutusalas.

Seega Michal võib olla praegu kahevahel: kas anda aumehena Ken-Marti Vaheri lähikondse Norman Aasa käitumisele aus hinnang seoses opositsiooni represseerimisega või mitte? Aasa kaitstes paneks Michal end igal juhul väga raskesse seisu, sest avalikkuse ees on Aasa maine määratud ja tema usaldusväärsus kadunud. Nii ongi Michal pidanud mõistlikumaks võtta pikemat mõtlemisaega.

Indrek Veiserik

Andres Laiapea: Alandatud ja solvatud

„Seitsmesed Uudised“ näitasid eile (1. septembril – Toim.) videolõiku 17-aastasest noormehest, kes ähvardas õhkida teisipäeva õhtul Tallinnas, Viru tänava alguses asuvas hamburgeri-restaurantis käsigranaadi. Pea ilma aktendita eesti keelt rääkinud noormees ütles pärast kinnipidamist reporterile, et ta tahab Eesti õhku lasta, „sest see on mõttetu riik“. Parem riik olevat Venemaa, kuhu ta ei saa aga kolida, sest tal on vanemad siin,“ kirjutab Andres Laiapea konservatiivses ajaveebis Infopartisan 2. septembril.

Kuna mingit granaati ei leitud, siis on lugu segane, kuid illustreerib Laiapea sõnul sellegipoolest hästi seda ängi, mis on kogunenud Eestis paljude noorte venelaste hinge ja võib ühel hetkel sealt ettearvatul moel välja paiskuda.

Vene noored ei saa presidendi käitumisest aru

„Mõelgem hetkeks, milliste sõnumite tulvas on kasvanud Eestis viimastel aastatel need aastakäigud venelasi, kes olid 2007. aastal võib-olla veel liiga noored selleks, et osaleda ise Pronksöö sündmustes, kuid juba piisavalt vanad, et pärast neid klasside kaupa sõjaväekalmistule teisaldatud Pronksööduri juures käia ja kuulata meenutusi omaenda esivanemate kangelaslikust võitlusest venelasi orjastada üritanud fašistide vastu Suures Isamaasõjas,“ märkis Laiapea.

Ta tõi välja, et need vene noored on omandanud äärmiselt emotsionaalses õhkkonnas ajaloo-

käsitluse, mis on selges vastuolus Eesti riikluse aluseks olevaga. „Seejärel on nad näinud gümnaasiumides üleminekut eestikeelsele õppele, mida on surutud valitsuse poolt peale, vaatamata koolide, see tähendab nende õpetajate, ja kohati ka vanemate, tugevale vastuseisule ning sellele, et Eesti Vabariigi põhiseaduse § 37 ütleb sõnaselgelt, et õppekeele vähemusrahvuse õppeasutuses valib õppeasutus,“ kirjutab Laiapea.

„Samal ajal on nad olnud tunnistajaks sellele, kuidas Eesti Vabariigi president näib tegelevat õigeusu kiriku süstemaatilise ründamisega. Nad ei pruugi isegi käia sageli kirikus ega olla religioonist tõsiselt huvitatud, aga see on osa nende perekondlikust kultuuritraditsioonist. Kord süüdistab president Venemaalt kiriku ehitamiseks annetust küsinud poliitikut – võib-olla ainsat Eesti poliitikut, keda nende vanemad tõepoolest usaldavad, kelles nad näevad enda huvide kaitsjat ja kelle vastu on seetõttu pöördunud kogu ülejäänud Eesti poliitiline eliit – riigireetmises, seejärel aga näib toetavat mingeid huligaane, kes saatsid korda teo, mida valdav osa venelastest tajus õigeusu kiriku mõnitamisena,“ lisas Laiapea.

Minna võib palju hullemini

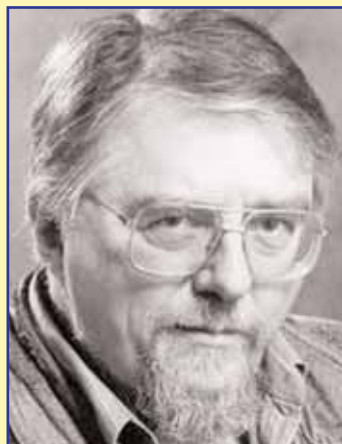
Kuna need vene noored oskavad piisavalt hästi ka eesti keelt, siis võivad nad Laiapea sõnul vabalt jälgida mõlema riigi meediat, märgates peagi, et eestikeelne meedia kujutab Venemaad läbi selgelt vaenuliku filtri ega taotlegi üldiselt seda, et anda asjadest objektiivset pilti.

Loe edasi lk 8

NATO vägede lahku- mine Afganistanist kujuneb alanduseks

Londonis resideeriv Kanada ajakirjanik Gwynne Dyer (pildil) hoiatas oma artiklis „Afghanistan and Underpants“, et NATO vägede äratulek Afganistanist kahe aasta pärast võib kujuneda sama häbiväärseks kui mõnikümmend aastat varem toimunud NSV Liidu vägede lahkumine sealt.

„Allaandja positsioon on meile vastuvõetamatu. Me ei saa lahkuda Afganistanist aluspesu väel või siis hoopis püksata,“ ütles NSV Liidu viimane liider Mihhail Gorbatšov armee kõrgematele juhtidele kaks aastat enne, kui Nõukogude armee tuli Afganistanist ära.

Dyeri sõnul toimub kaks aastat enne NATO vägede lahkumist sealt samasugune meeleheitlik argumentide otsimine, kuidas põhjendada oma võidukat positsiooni või olukorda, mida võiks nimetada „rahu koos väärkusega“.

„Samal ajal saavad NATO sõdurid koos paljude afgaanidega surma,“ nentib Dyer.

Ajakirjaniku hinnangul on prantslased nutikad, sest kõik nende väeüksused

lahkuvad Afganistanist käesoleva aasta lõpuks. Kanadalased olid veelgi targemad – peaaegu kõik nende sõjajõud lahkusid juba eelmisel aastal. Ent ülejäänud NATO väed jätkavad Dyeri väitel nürimeelselt Afganistanis tegutsemist plaanitud 2014. aastani, hoolimata sellest, et olukord on seal NATO vägede kontrolli alt väljumata.

Afgaanid ei soovi oma maale võõrvägesid

Dyer tõstab esile fakti, et üks neljandik 48-st lääneriikide sõdurist tapeti tänava augustis Afganistani valitsuse sõdurite poolt. „Veelgi hämmastavam on see, et Pentagoni 2011. aastal läbi viidud uuring näitas – kõigest 11% säärestest tapmistest panid toime Afganistani vägedesse sulandunud Talibani võitlejad,“ kirjutab Dyer.

Enamik lääneriikide sõdureid sai surma NATO sõjaväelaste ja Afganistani valitsusvägede sõdurite omavaheliste vaidluste ja vimma tõttu. Seega NATO praegune strateegia koolitada afgaane vastu astuma „omadele“ on Dyeri arvates sama lootusetu, kui on olnud NATO varasemad strateegiad.

Dyer käsitleb oma artiklis USA armeepühholoogide poolt eelmisel aastal läbi viidud uuringu tulemusi. Nende põhjal näevad paljud afgaani sõdurid ameerika sõdureid „vägivaldsete, hoolimatu käitumisega, pealetükkivate, upsakate, egoistlike, sõnamurdlike ja jumalavallatute kaklejatena, kes peidavad end kõrgtehnoloogia varju“.

Seevastu USA sõdurid leidsid samas uuringus, et afgaanidest ametivennad on „kamp argpükslikke, ebakompetentseid, nürimeelseid, vargakommetega, laisku, enesega rahulolevaid, reeturlikke, mõnuaineid suitsetavaid radikaale“. Need hinnangud ei anna just palju lootust mõlema poole vaheliseks tugevaks koostööks, märgib Dyer.

Afgaani sõdurite arvamused võõrvägede kohta on tsiviil-elanike omadega võrreldes siiski positiivsemad. 2010. aasta lõpul läbi viidud uuring kinnitas, et ligi 60% Afganistani tsiviilelanikest soovis võõrvägede lahkumist aasta jooksul. 40% soovis võõrvägede lahkumist isegi juhul, kui pärast seda riigis vägivald suureneks. Sama uuring ühtlasi kinnitas, et vähem kui 10% tsiviilelanikest soovib Talibani taas võimule tulekut, märgib Dyer.

Mis juhtub Afganistanis edasi?

„Taliban on võitnud sõja võõrvägede vastu, kuid tõenäoliselt ei suuda võita otsustavaid lahinguid kodusõjas, mis järgneb pärast NATO vägede lahkumist Afganistanist,“ kirjutab Dyer. Tema arvates ainus viis, kuidas Lääs suudaks mõjutada seda, mis pärast NATO vägede lahkumist Afganistanis toimuma hakkab, on loobuda president Hamid Karzai toetamisest ning alustada etniliste väeüksuste ülesehitamist.

Dyeri sõnul NATO väed ei kavatse seda teha. Seetõttu on ka nende jätkuv sõjaline kohalolek lähema kahe aasta jooksul tema arvates ebaoluline, sest see ei mõjuta kuidagi seda, mis Afganistanis hiljem toimuma hakkab. „Samal ajal kasvab Afganistanis avalikkuse vaenulikkus võõrvägede vastu, nii et lõpuks võivad NATO väed ikkagi olla sunnitud lahkuma Afganistanist püksata,“ ennustab Dyer.

Refereeris Indrek Veiserik

Martin Helme: Euro teenib orjastamise

Algus esilehel

Need, kes kritiseerisid euro kasutuselevõttu, tembeldati hulludeks, narrideks, paanika-õhutajateks, neid marginaliseeriti. Ometi on kõik nende ennustused 10–15 aasta tagant osutunud õigeks.

Euro tõi kõik need probleemid, mille ees me nüüd oleme: ülekuulatamised, lõhkenud laenumulid, riikide eelarvete lõhkimine, riikide konkurentsivõime järsk langemine jne.

Juba tookord võis öelda, et rahvas oli targem kui poliitikud, sest mitte üheski Euroopa riigis – mitte üheski! – ei pooldanud rahvas euro kasutuselevõttu ja oma valuutast loobumist. Neis riikides, kus korraldati rahvahääl-etus – Rootsi ja Taani –, lükkas rahvas selle tagasi.

Neis riikides, kus oli ette näha, et rahvas lükkab euro tagasi (Inglismaa), ei julgenud valitsus rahvahääl- etust teha ega võtnudki eurot kasutusele. Ei Saksamaal ega Prantsusmaal pooldanud rahvas oma valuutast loobumist. Võib-olla mõnes riigis (Kreeka, Itaalia) oli leebem hoiak. Ometi – rahvas oli juba toona poliitikutest targem.

Euro – poliitiline projekt

Tekib küsimus: miks ikkagi euro tehti? Ja miks Eesti läks eurole üle, kui juba aastail 2009 ja 2010

Euro ei ole kunagi pidanud tooma jõukust või stabiilsust.

oli ilmne, et euro on sügavas kriisis? Vastus on lihtne: euro ei ole kunagi olnud majanduslik projekt. Ta on alati olnud poliitiline projekt. Euro ei ole loodud tooma jõukust või stabiilsust. Tema ainus eesmärk on olnud tuua kaasa tihedam integratsioon, rohkem võimu keskusesse, suurem võim rahvusvahelistele korporatsioonidele, eelkõige pankadele. Täna kuuleme sageli – eriti poliitikutelt, aga ka majandusteadlastelt ja ajakirjanikelt – käsilaivatav juttu: ega me tegelikult ei tea, kuhu Euroopa areneb. Et olukord on segane ja ebakindlust

on palju – jms udujuttu. Tegelik tõde on see, et me teame, mis juhtuma hakkab. Me teame väga täpselt, sest plaan on algusest saadik olnud selge. See oli selge juba aastal 2003, kui me pidasime referendumit EL-i astumiseks. Selleks ajaks oli avalik Euroopa Liidu põhiseadus, mis lükati rahvahääl- etustel Hollandis ja Prantsusmaal tagasi, ning siis

EESTIMEELSESD: Toompea platsil hõljus 30. augusti hommikupoolikul, kui Riigikogu saalis koalitsioon (IRL ja Reform) oma juudatööd tegi, kurva- võitu, ent mõnusalt võitluslik eestimeelsus. Fotod Urmi Reinde

võeti vastu teise nime all (Lisaboni leping) ja mille Eesti parlament ratifitseeris aastal 2009. See on dokument, mis liigub suure sammu võrra edasi Euroopa Ühendriikide poole. Kogu Euroopa Ühendriikide projekt on kestnud aastakümneid.

Nüüd enam ei varjatagi, et euro- kriis ongi kõige parem ettekäänd, mille ees on tihendada võimuhaaret keskuses, veelgi vähendada rahvaste sõltumatust ja iseseisvust ning nende majanduslikku toimetulekut, et teha neid veelgi rohkem keskusest sõltuvateks. Nagu ütles Obama administratsiooni liige: head kriisi ei tohi kunagi lasta raisku minna!

On justkui lootusetult arusaamatu, miks la- sevad Euroopa peaministrid, rahandus- ministrid, komisjo- näärid iga kuu järel toimuvatel n-õ kriisinõupidamistel asja järjest halvemaks minna. Aga sellel on oma loogika: mida hullem on, seda radikaalsemaid

keskusesse ja raha koondamine rahvusvaheliste suurkorporatsioonide kätte.

Meil liiguvad tihti hoiakud ja jutud, kus süüdistatakse kriisis üheselt Kreekat. Kreeklased, teadagi, armastavad ainult tant- sida, jätätis süüa ja ouzut juua. Süüdistatakse Hispaaniat ja Itaaliat, aga tõde on see, et need rah- vad on täpselt samamoodi euro ohvrid nagu Eesti või Soome.

Meile räägiti ilusaid muinasjutte stabiilsusest ja rikkusest, mida mitte kunagi ei saanudki tulla, sest seda polnud ette nähtud. Ette oli nähtud võimu koondamine

valitsusel hea ja mugav euroajal kõvasti laenata. Aga Kreekas oli samamoodi käitunud ju ka va- rem. Ometi oli Kreekas riik vii- mati pankrotis aastal 1932, kui oli toimunud sõda Türgiga ja üks riigipööre järgnes teisele.

Hispaania ja Portugal olid vii- mati pankrotis 19. sajandi lõpul.

MARTIN HELME:

Juba tookord võis öelda, et rahvas oli targem kui poliitikud, sest mitte üheski Euroopa riigis – mitte üheski! – ei pooldanud rahvas euro kasutuselevõttu ja oma valuutast loobumist.

keskusesse ja raha koondamine rahvusvaheliste suurkorporatsioonide kätte.

Meil liiguvad tihti hoiakud ja jutud, kus süüdistatakse kriisis üheselt Kreekat. Kreeklased, teadagi, armastavad ainult tant- sida, jätätis süüa ja ouzut juua. Süüdistatakse Hispaaniat ja Itaaliat, aga tõde on see, et need rah- vad on täpselt samamoodi euro ohvrid nagu Eesti või Soome.

Mida hullem on, seda radikaalsemaid samme saab astuda Euroopa Ühendriikide ehitamiseks ja rahvastelt nende raha äravõtmiseks, nende vabaduse äravõtmiseks.

Mittenemad ei ole ajanud midagi valesti, vaid euro on muutnud nende majandused konkurent- sivõimetuks ja hävitanud nende majandusliku baasi. See oli al- gusest peale teada, et nii on ette nähtud, et see juhtub. Tuletame meelde, et Hispaania oli veel viie aasta eest oma eel- arvega tugevas plussis ning kogutud oli suured rahavarud. Küll aga olid paljud hispaanlased võt- nud kõvasti laenu, sest euroajal oli laenata lihtne ja odav. Täpselt samamoodi oli Kreeka

On täiesti arusaamatu, kuidas kõik need riigid satuvad nüüd ühel ajal pankrotti? Vastus on vä- ga lihtne: seda ei ole põhjustanud ühtäkki vastutustundetaks muu- tunud valitsused või inimesed, seda on põhjustanud euro ise.

Euro on loonud süsteemi, kus euroala äärealade rahvad mak- savad lõputult peale Saksa pan- kuritele. Kui meilt küsitakse nüüd miljardeid ja miljardeid ja

miljardeid, siis see ei ole his- paanlaste ega kreeklaste ega iir- laste aitamine, vaid Saksa pan- kurite aitamine, et vältida nende pankrotti. Et nad saaks elada eda- si samasugust koorivat eluviisi, nagu nad siiani on elanud ega peaks sealjuures vastutama mit- te millegagi. ESM-i kehtima panemise puhul muutub see skeem püsivaks, pöördumatuks ja sellest ei ole võimalik lahkuda. See ongi põhjus, miks ESM-ile tuleb kategooriliselt vastu olla. See lukustab meid lõputusse

Tallinn 10130 Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Eeskuj: täielikult autovaba ja rohelise meelelaadiga linn

Kogu maailmas on populaarseks saanud roheline mõtteeviis, seda eriti praegusel energiaprobleemide ajastul. Varsti hakkavad ammendumata fossiilsed kütused ja maailma ähvardab energiakriis. Et lahendust leida, asuti Lõuna-Saksamaal Vaubani väikelinnast kujundama täiesti uutset linna. Kõigi majade katustel on päikesepaneelid, mis koguvad energiat, mida kasutatakse majade kütmiseks ja elektrienergia tootmiseks. Selles linnas pole suitsevaid korstnaid ega elektriliine – vajalik energia toodetakse kohapeal. Tänavatel ei kohta ühtki autot – kõik liiguvad jalgratastel. Nii on linnaõhk heitgaasivaba ja alles jääb ka raha, mis muidu oleks kulunud kütuse ostmiseks. Rohelise mõtteeviisi tõttu ei hävitata parke niites rohelist, niidetakse ainult vajalikke piirkondi. Samas oli parkide väljanägemine päris ilus, polnud seal ei nõgesid ega maltsa.

Freiburgi külje all olevas rohelinnakeses ehivad isegi trammirööpmeid hoolitsetud haljus.

See olevat esimene niisugune linn Saksamaal. Sealsed elanikud on ülimalt rahul, et elavad väga kokkuhoidlikult. Toiduks tarvitavad kohalikku aed- ja puuvilja ega tunne mingit vajadust banaani järele.

Kuid Tallinnas on autoomanikud tõstnud kisa – neid tahetavat kesklinnast välja suruda. Meil peavad aiad olema kõik paljaks pügatud nagu meestel peanupud praegu. Igal aastal hävitatakse rohelist, et rajada autoparklaid või uusi asfaltteid. Niimoodi roheala pidevalt väheneb. Kui tahame kanda rohelise pealinna tiitlit, siis peaksime võtma eeskuj Saksamaalt Vaubanist.

Väino Pärnpuu, Tallinn

Mustpeade maja „tagastamisest“ võib saada proovikivi

„Eesti entsüklopeedia“ ütleb, et Mustpead oli vallaliste kaupmeeste ja kaupmehesellide vennaskond, mis loodi 1399. aastal. Eestis sellenimeline klubi likvideeriti ja talle kuulunud maja Tallinnas Pikas tänavas natsionaliseeriti 1940. aastal (s.o. 72 aastat tagasi). Sestpeale on see hoone olnud meie üldrahvalik omand, mis on leidnud pidevat ühiskondlikku kasutamist.

Keskajast oleme ammu välja kasvanud. Tänapäeval võib mingisuguse, end mustpeadeks nimetava seltskonna nõudmine loovutada see hoone neile olla vast ainult mõne spiritistliku seansi teemaks, kus tegeldakse vaimude väljakutsumisega ja tondijuttudega, aga mitte XXI sajandi probleemiks. See küsimus on minu arvates juba varsti saanud tagasi lõplikult lahendatud ning minevikku tagasi pöörduda pole meil mingit mõtet.

Pole aga välistatud, et Mustpeade maja tagastamise katse on alles esimeseks proovikiviks. Kui see vigur peaks õnnestuma, siis pole välistatud, et järgnevad nõudmised endiste parunite järglastelt neile tagastada nende suguvõsadele kunagi kuulunud mõisad, millest paljud on nüüdseks ilusasti korda tehtud.

Pretsedent, millele on võimalik viidata, oleks neil siis olemas! Miks mitte üritada?! Pugejaid, kes selliste nõudmiste rahuldamisest toetaksid, meie ekskommunistidest „füürerite“ hulgas kindlasti leiduks!

Arno-Toomas Pihlak, Ph.D

Raharinglus: poolt ja vastu

Et meie võimuorganid, kellesse me kõik lugupidavalt suhtume, on arutamas Euroopa Stabiilsuse Fondi loomist ehk selle poolt esitatavaid nõudeid, siis oleks parajasti päevakorral lugejate asjakohaste arvamuste väljajuttamine.

Euroopa Stabiilsuse Fondi olemasolu oleks põhimõtteliselt vajalik. Kuid esialgsed tegutsemisviisid äratavad kahtlust, kuivõrd vastavad asjaosaliste ideed kehtivatele seadustele ja kas süüdlased on just seal, kust neid otsitakse. Põhimõtteliselt on senini olnud asjakohane, et laenu võtab rahavajaja. Kui laenu taotleja ei ole usaldusväärne, siis laenu andja nõuab käendaja olemasolu. Kui rahapuuduses on pank, kellele ei tagastu väljaläenatud raha, siis peaks pank ise taotlema laenu. Stabiilsusefondi esindajad peaksid seda nõudma pangalt, mitte Euroopa Liidu liikmesriigilt. Käendajaks peaks olema näiteks võlglastest riik ja lisaks Euroopa Stabiilsuse Fond. Selgub, et uued ettekirjutused võimaldavad laenu taotlemist nõuda ükskõik kellelt. Pank harilikult nõuab laenu vormistamiseks kliendilt äriplaani. Kui kliendiks on riik, siis peab laenu kasutamist deklareerima kapitaalvahetu-

seni riiklikku ettevõttesse, mis hakkab teenima kasumit võimaldamaks laenu tagasi maksta ja lisaks tasuda ka panga poolt nõutud intresse. Kui laenu kasutamise sihtotstarve ei vasta pangaga laenulepingu koostamise reeglitele ja nõutavat tulu ei tõuse, siis sellise laenu andmine Eesti riigile peaks juba laenuandja poolt olema lubamatu. Stabiilsusefondi ilmselt vabastab pankurid äriplaani nõudmisest. Senini võis arvata, et panga tegevus rahaturul seondub oskusega riskeerida, sest välja laenatakse mingiks ajaks kliendi raha. Võib ju tekkida olukord, et kliendil on seda raha momendil vaja, aga – võta näpust! raha juba ringlemas. Usalda nüüd niisugust panka! Stabiilsusefond sisuliselt vabastab pankurid sellisest hirmust, tuleb pangale appi. Niipalju siis tekkivatest muudatustest panganduses.

Kes on süüdi?

Kui asuda ikkagi süüdlaste

otsingule, siis olukord viitab majandusliku mõtlemise vajakajäämistele.

Pankade poolt laenu nime all välja antud miljardid leidsid turul kaubakatte ja kaubatootjad said välja maksta palgad ning tasuda materjali- ja energiakulud ning riigimaksud. Riik omakorda maksis palku haridus- ja meditsiinitöötajatele, riigiametnikele jne – seega oli tegemist tootmise tekkinud lisaväärtuse ringluse vajaliku rahasumma emiteerimisega, mille eest oleks pidanud hoolt kandma näiteks Rahvusvaheline Valuutafond, aga mitte riigiametnik, kelle ametikoht seda juhuslikult võimaldas.

Kui jaotada tasemeteks mis tahes riigi kaubatarbijate osalus raharingluses, siis näiteks alaealiste tasemel pole osalus märkimisväärne, sest oma isale-emale herkulopudru eest väike maailmakodanik raha ei maksa. Kuivõrd meid huvitab riigieelarve kaudu raharingluse korraldamise tase, siis on see oma aritmeetikas analoogne kerjuse osalusega raharingluses – täpselt niipalju, kui tema mütsi sisse pudenes, saab ta ka kulu-

tada. Mingisugune inimegevuse tagajärjel toimunud lisaväärtuse ringluse finantseerimine nagu poleks üldse riigi asi, sest see oleks veidi keerulisem kerjusele rakendatavatest põhimõtetest. Milleks lasta mässida end sinna, kus lisaks emiteerimisele tuleb mõnikord raha hoopis kõrvaldada, ja siis ka veel lisaks mingit vastutust kanda, mõtlemisest rääkimata?

Kes tasub vead?

Niisi, põhimõtteliselt peavad riigid kinni maksma meie rahasteemi korraldajate senise vildaka nägemuse oma ülesannetest, selle heaks kiitma ja laskma jätkata samas vaimus. Vastupidi, kui loodava organisatsiooni juhtumõtteks on riiklikul tasemel jälgistada raharingluses kerjusele rakendatav distsipliin, on oodata märksa karmimaid meetmeid. Tööviljakuse tõusust tulenev kaupade ja teenuste juurdekasv jääb tarbimata, sest puudub arusaam juurdekasvu tarbimise korraldamisest.

Ants Lahe Harjumaalt

Ülo Vooglaiu sünnipäev oli Toompea Haridusseminari pidupäev

29. augustil tähistasid sõbrad oma õpetaja emerit-professor Ülo Vooglaiu (pildil) sünnipäeva. Sel päeval sooviti talle jätku tarkuse künnivaol Eesti hariduspõllul.

„Ülo ei ole otsinud kunagi vaiksemat ja soojemat vett, vaid on valinud ikka võimaluse vastuoolu tegutseda. Muidugi oskab ka Ülo tunda rõõmu elu hüvedest ja andidest, aga Sokratese kombel ja näol ei rahuldu ta pinnapealsusega, vaid otsib nähtuste/protsesside olulisemaid ja põhjuslikke seoseid. Kui keegi on milleski olulisel edasi liikunud, on Ülo tunnustust tagatud. Viivitamatult järgnevad sellele Ülo uued küsimused ja ülesanded, et see õnnelik inimene oma õnne otsa istuma ei jääks. Vaevalt oleks ilma Ülo Vooglaiu innustusteta Toom-

pea Haridusseminari ja selle kümneid algatusi. Nüüd on Haridusseminarist saanud dominant Google'i päringu „haridusseminar“ klassis – esimesest viiekümnest veebiartiklist kuuluvad nelikümme Toompea Haridusseminarile. Ülo enda elu on parim käepärane näide isiku osast ajaloo ja tänapäevast,“ on professor Jaak Uibu kirjutanud Ülo Vooglaiu sünnipäevapuhuses kirjas.

Tähtpäeva tähistasid sõbrad Ülo ülemlaused valgusel:

* Praktikas rahuldavate tulemuste saavutamine on võima-

* Keegi ei saa olla õnnelik, kui teised on kõrval õnnatud.

* Ühiskond on elamiskõlblik sel määral, mil põhiseaduslik kord kehtib ühtemoodi nii mõtetes ja sõnades kui ka tegudes.

* Elu on elamiskõlblik sel määral, mil inimesed suudavad ja tahavad üksteisest hoolida, üksteist hoida ja armastada, uskuda ja usaldada.

Jaak Uibu kirjast Kesknädalale

Jaak Uibu on Toompea Haridusseminari asutajaliige, kes peab enamasti Ülo Vooglaiu mõjusfääris olevaks alates 1962. aastast.

Foto: Tiit Maksim

Tallinna Televisioon: „Meedia keskpunkt“ kolmapäeviti kell 19.30

Täna peale läheb „Meedia keskpunkt“ eetrisesse kell 19.30.

Kordusaated on kolmapäeval kell 21.30 ja kell 23.55, neljapäeval kell 9.50.

Täna, 29. saates:

* Kooliaasta algas. Lapsed on linnades tagasi, kuid peavoolumeedia liikluskrasni-ennustus Tallinnas ei täitunud.

* ESM endiselt kuum! Eesti on teinud just seda, mida Krugman õigeks peab, kirjutas Delfis noor majandusmees Olev Vaher. Ometi löödi alles hiljaaegu Nobeli preemia laureaat Paul Krugman nii Eesti presidendi kui ka rahandusministri poolt risti.

* Paksudele oma maks, hooldushaiglatele vähem raha, pensionäridele ravikindlustusmaks! Need on märksõnad, mida haigekassa uus juht Tanel Ross nimetab solidaarsuse kasvaks.

Studios on saate põhikoosseis (pildil): Kesknädala peatoimetaja Urmi Reinde ja Tallinna Televisiooni peatoimetaja Mart Ummelas. Saatejuht Heimar Lenk.

Nädala juubilar MIKK MIKIVER 75

4. septembril jõudnuks 75. eluaastani mitmekülgne teatri- mees Mikk Mikiver, kellest taasiseseisvumise algaastatel sai ka väärikas kaasarääkija ühiskonnaelus. Iseäranis on ta meelde jäänud julge ja jõulise kõnemehe.

1937. aastal Loksal ilmale tulnud Mikk Mikiver polnud nõukogude ajal klassikaline mässaja või dissident. 1963. aastal, Nikita Hruštšovi võimu ajal astus ta oma ideaalidega ka kommunistlikku parteisse. „Neljakümne kirjale“ pidas ta omaenese tarkusest vajalikuks mitte alla kirjutada, sest tõenäoliselt tähendanuks see sülle sappa saamist Viktor Kingissepa nim. Tallinna Riikliku Akadeemilise Draamateatri peanäitejuhi ametikohalt, kus Mikiver töötas 1978–1985. Usutavasti jäänuks siis lavastamata ka mitu näidendit, kus kõlas sõnum eesti rahva tegelikust ajaloost ja ühiskondlikest vastuoludest. Sellise tooniga lavastusi tõi suur teatri mees aga lavale juba kuuekümnendate lõpul, Praha kevade meeleoludes.

„Mikk oli väga madala sotsiaalse valulävega inimene. Kaasarääkimine ühiskonna probleemides ja tema rahvale olulistest asjadest oli talle loomuo mane ning tema jaoks teatrikunstiga tegelemise õigustuseks. See oli selge juba ta esimestes lavastustes „Antigone“, „Libahunt“ ja „Kuidas karastu teras“, mis valmisid 1967. ja 1968. aastal. Need oli selgelt isikuvabadust kaitsvad ning autoritaarse režiimi vastu suunatud teosed. 1980-ndatel muutus aktuaalseks võitlus eesti keele ja rahvuskultuuri säilimise eest. 1983. a Mikiver lavastas Jaan Kruusvalli „Pilved värvid“ ja

1987. a. sama autori „Vaikuse vallamaja“, 1988. a Rein Saluri „Mineku“. Ta rääkis nende kaudu ajaloost ausat tõtt, olles ajalisel ees tolle perioodi ajakirjandusest ning ametlikust ajalookirjutusest.

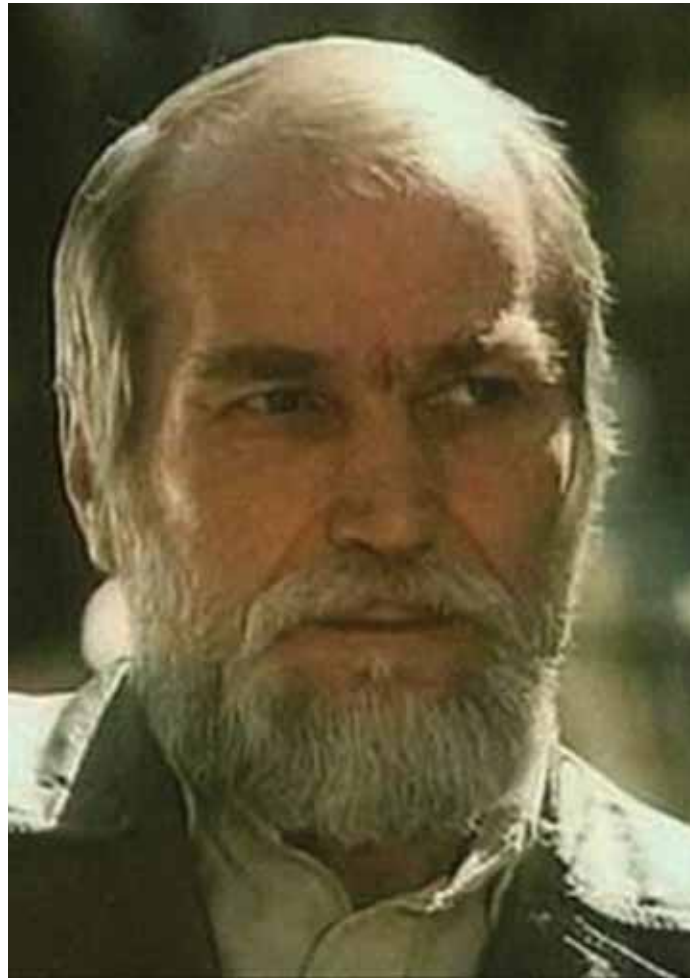
1987. a nõustus ta saama Eesti Teatriliidu esimeheks. Mulle suure auna palus ta mind enda asetäitjaks,“ meenutab nüüd teatritegelane, ekskultuuriminister ja Riigikogu liige Jaak Allik.

Lisaks siia vaid, et Alliku nimetatud lavastused läksid puupüsti täis saalidele ning ühiskond sai sealt oma esimesed vapustused, valmis tudes rahvuslikuks kõrglaineks taasiseseisvumislükumises.

Mikiver oli üks eestvedajaid Loomeliitude Kultuurinõukogus, 1988. aastal toimunud loominguiliste liitude pleenumi aktiivne korraldaja ning karismaatiline ja meeldejääv kõnepidaja. Rahvas uskus teda – ta rääkis südamest ja ausalt. Teda tunti ka kui võimude poolt tunnustatud väljapaistvat rahvakunstnikku. 1988. a. sai ta NSV Liidu riikliku preemia ja 1990. a NSV Liidu rahvakunstniku aunimetuse, mis olid tollal kõrgeimad ja harvad tunnustused.

„Kui Mikk kõneles – just tema pidas ju loomeliitude pleenumi avakõne –, sai rahvas aru, et teatud taluvuse ja allasurutuse piir on lõplikult ületatud. Siis julgusid ka teised välja öelda kõik, mis hinges ja südames,“ ütleb Jaak Allik.

Palusin tal kommenteerida ka Lilian Velleranna koostatud elulooraamatus avaldatud fotot, millel Mikk Mikiver vestleb loomeliitude pleenumi vaheajal Lennart Meriga. „Pleenumi lõppedes kutsus Lennart Meri Mikiveri ja minu

enda juurde koju. Veetsime seal järgmise päeva õhtu ning analüüsisime põhjalikult selle tähendust, mis oli toimunud. Prognoosisime, mis edasi juhtuma hakkab, ning kavandasime oma järgmised sammud. Meri hindas Mikiveri kõrgelt kui arukat ja ratsionaalset vaimu inimest, ta nägi temas võrdset vestlus- ja võitluskaaslast,“ mäletab teatritegelane ja poliitik Allik. „Loksalastele läks erilisel südamesse ja on senini mees, et Mikk Mikiver kõneles loomeliitude pleenumil ka oma sünni- ja lapsepõlveaastate paigast,“ märgib tänane Loksa linnapea Värner Lootsmann,

kes samuti Loksal kooli lõpetanud.

Otseselt tegutses Mikiver poliitikas 1989–1991, mil ta kuulus NSV Liidu Rahvasaadikute Kongressi. „Sageli oli nii, et Mikiver rääkis vaheajal Vaino Väljasega ja mina ühinesin seltskonnaga. Vestlusteemadeks olid tavaliselt Nõukogude Liidu lagunemine ning Molotovi–Ribbentropi pakt. Oma sõnameisterlikkusega oskas Mikiver rahva ees esineda, selgitada Eesti riigi ideed, millesse ta ise pühenud oli. Väga aitas kaasa tema näitlejaand,“ räägib Mikiveri kaaslane rahvasaadikute kongressil, kuna-

gine kergetööstusminister, praegune ettevõtja Jüri Kraft. Eino Baskin nimetab Mikiveri üheks Eesti andekamaks ja tunnustatumaks näitlejaks ja lavastajaks. „Poliitikas jättis Mikiver tugeva jälje Eesti taasiseseisvumislükumises ja tema meeldejäävamaks etteasteks selles võib pidada kõnet loominguiliste liitude pleenumil,“ rõhutab Baskin. Ta toob välja ka mõned Mikiveri inimlikud omadused. „Ta oli kolleegina väga sümpaatne ja hea huumorimeelega, abivalmis, kes alati aitas, kui abi paluti. Kuigi ta estraadiga üldiselt ei tegele, nõustus ta minu palvel lavastama estraadietendust „Viimane rong“. Teatrijuhi mõtteid ja nõudmisi ei pruugi näitlejad ja teised teatri loomeinimesed alati omaks võtta. Mikiveri suhtusid nad aga igati positiivselt.“

Baskin märkis sedagi, et kohati oli Mikiver oma loomult kinine ega avanud ennast kergesti.

Jaak Allikult sai küsitud sedagi, mida võiksid Mikiverist õppida tänased poliitikud. Vastus kõlas nii: „Mikiveri aeg poliitikas jäi suhteliselt lühikeseks. Ta tundis, et iseiseisvuse saavutamiseks on tema poliitiline tegevus oma eesmärgi saavutanud, ning ta soovis pühenduda täie jõuga ja vabalt loominguile, millest ta tundis kindlasti suuremat naudingut ja eneseteostusevõimalust kui parteipoliitikas osalemisest. Ma tean, et teda kutsusid erinevad erakonnad oma nimekirjadesse valimisvõitluses, kuid ta ei soovinud oma nime vahetada poliitiliseks peenrahaks ja olla lihtsalt kellegi jaoks hääletoojaks. Arvan, et seda peaksid temalt õppima kõik loovkunstnikud –

kui otsustatakse poliitikasse minna, siis tuleb sinna ka minna ja kanda selle eest täit vastutust, mitte lihtsalt mängida peibutuspartii inimeste jaoks, kelle tegevuse üle sul puudub igasugune kontroll.“

Värner Lootsmanni sõnul jäi Mikiver kogu eluajaks Loksa poisiks, kes osales sünnipäiga sündmustes, sealhulgas Loksa esmamainimise 370. aastapäeva pühendatud kivi avamisel.

„Oleme tema mälestuseks ka üritusi korraldanud. Mikk Mikiver oli meie seltsi auliige. Kui oma seltsi eelkäija Loksa Haridusseltsi juubelit tähistasime, olid kohal ka Mikk Mikiveri õed ja vend Tõnu saatis tervituse. Septembris plaanime koos kohaliku muusikakooliga tähistada pidulikult Mikk Mikiveri 75. sünniaastapäeva,“ ütles Vanaloksa Seltsi juhatuse esimees Reet Vaher.

Jõgeva linna sotsiaaltöötaja ja Jõgeva valla Võduvere küla Vahtriku talu kultuurihuviline perenaine Anne Mihhailov meenutab: „Ants Paju eestvedamisel tegutsenud Hekto klubi kohtus erinevate teatrite näitlejatega. Tallinna Draamateatri oli vestluskaaslasteks ka Mikk Mikiver. Iseäranis jäid mulle meelde ja südamesse tema sõnad, et Elu mõte ongi elamises. See tarkus tuleb ikka meelde, kui külastan oma hoolealuseid, sõidan jalgrattaga, jalutan metsateedel jne,“ jutustab tundeisega sotsiaalse närviga naine Jõgeva- maalt.

Nõnda püsib Mikk Mikiver, olgugi meie hulgast lahkunud 9. jaanuaril 2006, jätkuvalt eestlaste südames.

Jaan Lukas

Lindakivi Kultuurikeskusest saab septembris KINO

Kultuurikeskuse Lindakivi direktor **Katrin Siska** teatab, et nüüd on lasnamäelastel üle pika aja oma kinomaja nagu kunagi ammu. Filmisõbrad ja pered koos mudilastega saavad kolmel päeval nädalas käia vaatamas uusimaid linasteoseid.

Esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 19 kavas film
laupäeviti kell 12 lastele multifilm.

Näidatakse ameerika, euroopa ja vene kvaliteetfilme, mis on eesti, vene ja inglise keeles. Meelt saab lahutada nii komöödia ja muinasjutu kui ka draamaga.

Kolmapäeval, 5. septembril esiseanss – kavas populaarne „Minu nädal Marilyniga“ (kahe Oscari nominent ja Kuldgloobuse võitja).

Kinopiletid Lindakivis soodsamad kui Tallinna kinodes. Mängukava, hinnakirja ja kõigi seitsme filmi trailerit saab vaadata Lindakivi kodulehelt.

Andres Laiapea: Alandatud ja solvatud

Algus lk 3

„Samas võivad nad lugeda eestikeelsest meediast ka meie kohalike šovinistlike liberaalide heietusi (ja seda juba aastaid), milles otseselt vastandatakse ning kutsutakse üles Eestis vastanduma Vene ühiskonnale sellistes küsimustes nagu homopartnerluse riiklik tunnustamine,“ arvas Infopartisan blogija.

Tema sõnul näevad need noored, et Eestis rünnatakse nende ajalookäsitlust, nende keelt, nende usku, nende kultuurilist ema- maad, nende väärtushinnanguid – seda kõige kõrgemal riiklikul tasandil, rikkudes seejuures riigi põhiseadust ning kiusates

taga neid poliitikuid, kes üritavad seista nende õiguste ja huvide eest.

„Kuidas nad saaksid seda riiki mitte vihata? Võimalikud on muidugi ka teistsugused vaatepunktid, sealhulgas noorte venelaste hulgas, aga ma kardan, et see siin üldjoontes visandatu on siiski nii levinud, et taolisi kontrollimatuid väljapurskeid, mida kajastati alguses viidatud uudisloos, võib tulla ette edaspidigi. Kui asi piirdub vaid sellega, et president Ilvesel või mõnel teisel poliitikul kusaagil tänaval lambist hambad kurku lüüakse või nina puruks, nagu juhtus näiteks Berlusconi, kui ta oli veel Itaalia peaminister, siis oleme isegi kergelt pääsenud. Minna võib palju hullemini,“ hoiatas Laiapea oma blogis lõpetuseks.

Kadri Simson Tartus

Reedel, 7. septembril kell 13:00 kohtumine Tartu linnavalituse haridusosakonna saalis (Raekoja pl 12) Riigikogu liikme **Kadri Simsoniga**. Kõik on oodatud!

Reedel, 7. septembril kell 17:00 kohtuvad Keskerakonna Tartu linna büroos (Ülikooli 12) kohvilauas seniiorid. Külas on Riigikogu liige **Kadri Simson**.

LINDAKIVI

9. septembril kell 13.00

Vanavanemate päeva kontsert

Концерт в честь Дня бабушек и дедушек

Esinevad/Выступают:

Zlatõje Gorõ,
Sergei Voronov,
Tantsustuudio Esperanza,
Margarita Kustinskaja,
TIP - TOP klubi

Tasuta/Бесплатно

Koorti 22, tel 632 1062, www.lindakivi.ee